

Ks. dr Tadeusz Koncewicz SDS
(22 XII 1940 – 29 VI 2022)

Tadeusz Koncewicz urodził się 22 grudnia 1940 roku w Brzeżanach, na Kresach Wschodnich Rzeczypospolitej, wówczas zajętych przez Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich. Kilka dni później został ochrzczony w rodzinnej miejscowości. Był czwartym dzieckiem w chłopskiej rodzinie Antoniego i Antoniny z domu Majków. Jego dzieciństwo przypadło na burzliwy okres II wojny światowej. Rodzina Koncewiczów przeżyła tragiczne chwile podczas ataków inspirowanych przez ukraińskie bojówki Stepana Bandery. Po zakończeniu działań wojennych Tadeusz wraz z rodziną, w ramach akcji repatriacyjnej, zostali przesiedleni na Śląsk Opolski i w 1946 roku zamieszkali we wsi Giełczyce w powiecie grodkowskim. W następnym roku rodzina Koncewiczów przeżyła dramat, spowodowany śmiercią mamy Tadeusza.

W 1947 roku młody Tadeusz rozpoczął naukę w szkole podstawowej w Siedzynie. Edukację kontynuował w Technikum Budowlanym w Opolu, gdzie w latach 1952-57 zdobywał szlify zawodowe i przygotowywał się do egzaminu maturalnego. Po tym, jak pomyślnie zdał egzamin dojrzałości, w 1957 roku rozpoczął studia na Wydziale Budownictwa Lądowego Politechniki Warszawskiej. Na tej uczelni, w 1965 roku, zdobył tytuł magistra inżyniera budownictwa lądowego. Rok przed zakończeniem studiów rozpoczął pracę zawodową w warszawskim

„Mostostalu” w charakterze stażysty. Po zakończeniu edukacji i uzyskaniu dyplomu pracował na budowach wielkoprzemysłowych w Puławach, Włocławku i ponownie w Puławach, pełniąc obowiązki kierownika budowy. W 1973 roku został przeniesiony do zarządu „Mostostalu” w Warszawie, gdzie powierzono mu obowiązki specjalisty ds. montażu. W tym czasie odbył także obowiązkowe przeszkolenie wojskowe, uzyskując w 1971 roku stopień podporucznika.

Jak sam napisał w swoim życiorysie, złożonym dnia 30 maja 1974 roku przełożonemu polskiej prowincji salwatorianów, mimo wychowania katolickiego, jakie wyniósł z domu rodzinnego, podczas studiów i pracy zawodowej stopniowo tracił wiarę. Jednak w 1971 roku przeżył łaskę nawrócenia, a poznawszy przez ks. prof. Czesława Cekierę SDS zgromadzenie salwatorianów, gorąco pragnął zostać zakonnikiem i kapłanem.

Przełożeni polskiej prowincji salwatorianów zaakceptowali jego prośbę i dnia 7 września 1974 roku Tadeusz Koncewicz został przyjęty do nowicjatu w Bagnie. Warto wspomnieć o ogromnej determinacji młodego Tadeusza, który miał ogromne trudności ze skompletowaniem dokumentacji, zaginionej podczas zawieruchy wojennej, a koniecznej do przyjęcia do zgromadzenia. W liście z dnia 30 maja 1974 roku, skierowanym do ówczesnego sekretarza prowincjalnego ks. Henryka Skupnia SDS, wyrażał on swoje ogromne zatroskanie i obawy, czy odtworzona dokumentacja dotycząca urodzenia i chrztu będzie wystarczającą do realizacji jego marzenia, aby zostać kapłanem salwatorianinem.

Mimo sporej różnicy wieku i doświadczenia życiowego (Tadeusz liczył wówczas 34 lata), bardzo dobrze wkomponował się we wspólnotę prawie dekadę młodszych od siebie współbraci. Zarówno magister nowicjatu, ks. Józef Zydek SDS jak i inni wychowawcy podkreślali w opiniach pozytywny wpływ, jaki kl. Tadeusz wywierał na młodszych współbraci, oraz ogromną życzliwość, uczynność i szczerłość wobec wspólnoty. Nie bez znaczenia dla przyszłości nowicjusza Tadeusza były, sygnalizowane przez przełożonych, jego nieprzeciętne zdolności intelektualne oraz łatwość uczenia się języków obcych. Dnia 8 września 1975 roku kl. Tadeusz złożył pierwszą profesję zakonną i rozpoczął studia seminaryjne w Wyższym Seminarium Duchownym Salwatorianów w Bagnie. Lektura jego opinii, wystawionej przez ówczesnego rektora w Bagnie, ks. Waleriana Gruszkę SDS, potwierdza ogromne zdolności, poparte dużą pilnością i odczytaniem jednego z najlepszych alumnów w roku akademickim 1976/77. W 1979 roku kl. Tadeusz podjął decyzję o związaniu się na całe życie z dziełem apostołskim bł. Franciszka Jordana. Wyrazem tego była prośba o dopuszczenie go do profesji wieczystej. Przełożeni zaakceptowali podanie i dnia 8 września

1979 roku kl. Tadeusz Koncewicz złożył śluby wieczyste w Bagnie. Rok później, dnia 16 kwietnia 1980 roku, otrzymał święcenia diakonatu z rąk abp Henryka Gulbinowicza w Dobroszycach. Zwieńczeniem studiów seminaryjnych w tym okresie była praktyka duszpasterska, którą w okresie Wielkiego Postu diakoni salwatoriańscy odbywali w placówkach i parafiach zakonnych. Diakon Tadeusz został posłany do Zakopanego, gdzie w Ośrodku Duszpasterskim przy Bulwarach Słowackiego pomagał miejscowej wspólnotie w duszpasterstwie. Opinia, wystawiona dnia 21 kwietnia 1981 roku, ukazuje ogromne zaangażowanie diakona Tadeusza w powierzone obowiązki oraz uznanie związane z wygłoszonymi rekolekcjami wielkopostnymi. Opinia rektora seminarium przed święczeniami kapłańskimi potwierdza bardzo dobre oceny przełożonych dotyczące diakona Tadeusza, który sygnalizował zamiar kontynuacji studiów specjalistycznych z zakresu ekumenizmu lub biblistyki. Dnia 27 marca 1981 roku diakon Tadeusz skierował do przełożonych prośbę o możliwość dalszych studiów teologicznych z zakresu Pisma Świętego.

W związku z rokiem jubileuszu 100-lecia założenia Salwatorianów rocznik księdza Tadeusza miał otrzymać święcenia kapłańskie z rąk papieża Jana Pawła II, dnia 14 czerwca 1981 roku w Rzymie. Niestety zamach na Ojca Świętego, dokonany 13 maja tego roku, pokrzyżował te plany. Na pamiątkę pozostały obrazki wydrukowane z okazji planowanych święceń w Rzymie. Początek czerwca 1981 roku był szczególnie bogaty w przeżycia dla diakona Tadeusza. Najpierw otrzymał zgodę na wyjazd do Rzymu i kontynuację studiów specjalistycznych w zakresie Pisma Świętego, a następnie, dnia 8 czerwca 1981 roku w bazylice trzebnickiej, z rąk biskupa Tadeusza Rybaka przyjął sakrament święceń kapłańskich. Wówczas to zrodziła się tradycja wyjazdów neoprezbiterów do Rzymu. W związku z tym, że w ostatniej chwili zostali oni pozbawieni możliwości otrzymania święceń w Rzymie, ks. Antoni Kiełbasa SDS podjął się organizacji wyjazdu śladami bł. Franciszka Jordana dla rocznika ks. Tadeusza.

Następnie młody kapłan udał się do Rzymu, gdzie zamieszkał w Domu Generalnym oraz rozpoczął naukę języka włoskiego a także przygotowanie do podjęcia studiów w Papieskim Instytucie Biblijnym. W czasie nauki angażował się w różnego rodzaju posługi duszpasterskie związane z apostolatem Domu Generalnego. W tym okresie zmagął się także z problemami zdrowotnymi, które nie pozostały bez wpływu na termin ukończenia studiów. Dnia 2 maja 1986 roku w Papieskim Instytucie Biblijnym w Rzymie uzyskał licencjat nauk biblijnych na podstawie pracy pt. *Il rapporto del vocabolario e della teologia tra Is 55,1-5 e Dt*, napisanej pod kierunkiem o. prof. Horacio Simian-Yofre SJ.

Po zakończeniu etapu rzymskiego, na mocy decyzji przełożonych z dnia 22 czerwca 1986 roku, ks. Tadeusz Koncewicz został skierowany do Bagna. Tam powierzono mu obowiązki wikariusza parafii pw. Wniebowzięcia NMP oraz zajęcia z dyscyplin biblijnych w Wyższym Seminarium Duchownym Salwatorianów w Bagnie. W latach 1986-2016 wykładał następujące przedmioty: wprowadzenie do Pisma Świętego, historia i geografia biblijna, egzegeza Starego Testamentu, egzegeza Nowego Testamentu, teologia biblijna. Oprócz obowiązków duszpasterskich oraz zajęć dydaktycznych, od października 1986 roku przełożeni powierzyli mu obowiązki ojca duchownego kleryków w Bagnie. Wartą szczególnego uznania jest umiejętność łączenia posługi duszpasterza miejscowej parafii oraz stałej troski ks. Tadeusza o indywidualny rozwój intelektualny, co z kolei wpłynęło na wysoką jakość wiedzy przekazywanej studentom w Bagnie. Wyrazem zainteresowań ks. Tadeusza była prośba o możliwość pogłębienia wiedzy na studiach doktoranckich w sekcji nauk biblijnych Wydziału Teologicznego Akademii Teologii Katolickiej w Warszawie. Przełożeni przychyliili się do tych planów i dnia 14 października 1986 roku wydali zgodę na rozpoczęcie studiów doktoranckich w Warszawie.

Rok później, na mocy dekretu z dnia 10 czerwca 1987 roku, ks. Tadeusz Koncewicz został mianowany proboszczem parafii pw. Wniebowzięcia NMP w Bagnie. W latach 1987-1990 ofiarnie łączył obowiązki duszpasterskie z pracą dydaktyczną w seminarium oraz studiami doktoranckimi. Dał się wówczas poznać jako serdeczny i gorliwy kapłan. Po trzech latach przełożeni zwolnili ks. Tadeusza z urzędu proboszcza, aby pozwolić mu skupić się na pracy naukowej i posłudze ojca duchownego w seminarium bagieńskim. Nadal mieszkał na plebanii i w miarę możliwości aktywnie pomagał w duszpasterstwie. W następnych latach ks. Tadeusz był skoncentrowany przede wszystkim na pisaniu rozprawy doktorskiej. Nigdy jednak nie odmawiał przełożonym kiedy proszono go o podzielenie się swoją wiedzą. W 1992 roku podjął się dodatkowych wykładów dla braci salwatorianów w formacji juniorackiej z zakresu ogólnego wprowadzenia do Pisma Świętego. W latach 1993-1994 wygłosił liczne wykłady z zakresu Pisma świętego, filozofii oraz teologii biblijnej w ramach formacji juniorackiej w Bagnie.

Ks. Tadeusz był również zaangażowany w rozwój rodzimej prowincji zakonnej. Wyrazem zaufania przełożonych była jego nominacja dnia 12 marca 1998 roku do Prowincjalnego Zespołu Odnowy, gdzie podejmował prace związane z długofalowym procesem odnowy dzieła apostołskiego bł. Franciszka Marii od Krzyża Jordana, ze szczególnym uwzględnieniem polskiej prowincji.

Rok 1998 obfitował w liczne obowiązki oraz zmiany w życiu ks. Tadeusza. Rozpoczął się pomyślną obroną rozprawy doktorskiej, pt. Prawo odwetu w interpretacji Jezusa (Mt 5,38-42). Studium źródłowo-poznawcze, napisanej pod kierunkiem ks. prof. dr. hab. Jana Łacha. Odbędzie się ona w styczniu tego roku na Wydziale Teologicznym Akademii Teologii Katolickiej w Warszawie. Następnie, od 1 lipca 1998 roku, został przeniesiony do wspólnoty seminaryjnej w Bagnie. Oprócz zajęć dydaktycznych powierzono mu obowiązki dyrektora biblioteki seminaryjnej. Na mocy decyzji przełożonych z dnia 29 maja 1999 roku, od 1 lipca tego roku ks. dr Tadeusz Koncewicz został mianowany superiorem wspólnoty zakonnej oraz powierzono mu urząd rektora Wyższego Seminarium Duchownego Salwatorianów w Bagnie. Jednocześnie zwolniono go z obowiązków dyrektora biblioteki seminaryjnej.

Był to okres szczególnie intensywnej posługi ks. Tadeusza w charakterze wykładowcy dyscyplin biblijnych. Oprócz obowiązków związanych z urzędem rektora w Bagnie, podejmował on także zajęcia dydaktyczne w ramach Papieskiego Wydziału Teologicznego we Wrocławiu. Na prośbę biskupa Tadeusza Rybaka, z dnia 10 listopada 1999 roku, ks. dr Koncewicz podjął się poprowadzenia wykładów z Pisma świętego w Wyższym Seminarium Duchownym Diecezji Legnickiej. Mimo licznych obowiązków związanych z posługą rektora i wykładowcy, ks. Tadeusz był żywo zainteresowany rozwojem rodzimej prowincji zakonnej. W 2000 roku brał udział w pracach Prowincjalnej Komisji Odnowy i Formacji oraz Komisji ds. Jubileuszu 100-lecia Salwatorianów w Polsce.

Po czterech latach pełnienia urzędu rektora w Bagnie, od 1 lipca 2003 roku, ks. Tadeusz został skierowany do Trzebnicy. Powierzono mu urząd superiora wspólnoty, nadal jednak prowadził zajęcia dydaktyczne w WSD Salwatorianów w Bagnie i w Papieskim Wydziale Teologicznym we Wrocławiu. W 2004 roku Przełożony Generalny Salwatorianów, ks. Andrzej Urbański SDS, zwrócił się do ks. Tadeusza z prośbą o podjęcie zajęć dydaktycznych z dyscyplin biblijnych w Salwatoriańskim Instytucie Filozoficzno-Teologicznym w Morogoro w Tanzanii. W 2006 roku zakończył posługę w Trzebnicy i został przeniesiony ponownie do wspólnoty zakonnej w Bagnie.

Wyrazem otwartości ks. Tadeusza na potrzeby rodziny zakonnej oraz jego stałej dyspozycyjności była prośba skierowana do przełożonych z dnia 14 czerwca 2008 roku, w której wyrażał chęć podjęcia pracy misyjnej w Indonezji. Mimo, że liczył już wówczas 68 lat, chciał podjąć się tej posługi, aby pomóc w otwarciu nowej fundacji w Azji Wschodniej i formacji kandydatów w tym kraju. Jego obecność i posługa była ważna z racji palącej potrzeby

zaangażowania salwatorianina z doktoratem w formację kandydatów z Indonezji. Był to warunek postawiony przez miejscowego biskupa, który uzależniał od obecności salwatorianów w swoim kraju wydanie zgody na wyjazd kandydatów do domu formacyjnego na Filipinach. Przełożeni wyrazili swoją aprobatę dla jego pragnień misyjnych, prosząc o poprowadzenie zajęć dydaktycznych w Bagnie do marca 2009 roku. Na mocy kontraktu z dnia 1 marca 2009 roku, ks. dr Tadeusz Koncewicz stał się na okres trzech lat członkiem Fundacji Azji Wschodniej Salwatorianów i wyjechał do nowego miejsca posługi.

Z powodów zdrowotnych ks. Tadeusz nie mógł jednak zrealizować marzenia o posłudze w Azji i w październiku 2009 roku zmuszony był powrócić do Polski. Został skierowany do wspólnoty seminaryjnej w Bagnie, gdzie na nowo podjął się prowadzenia zajęć dydaktycznych z klerykami. Zapal misyjny nie opuszczał jednak ks. Tadeusza, który chciał spłacić dług zaufania, jakim obdarzyli go przełożeni i koniecznie pragnął odpracować trzy lata na misjach, których ze względów zdrowotnych nie mógł zrealizować w Azji. Dlatego rok później, dnia 14 maja 2010 roku, zwrócił się do prowincjała z prośbą o zgodę na podjęcie zajęć dydaktyczno-naukowych w I semestrze roku akademickiego w Salwatoriańskim Instytucie Filozoficzno-Teologicznym w Morogoro w Tanzanii. Dnia 23 maja tego roku prowincjał wyraził zgodę na wyjazd i podjęcie wykładów w Afryce w okresie od 30 sierpnia do 15 grudnia 2010 roku. Dwa lata później ks. Tadeusz ponownie podjął się wykładów w Afryce, podpisując kontrakt dnia 1 października 2012 roku z Jordan University College w Morogoro. Podczas pobytu w USA w 2012 roku, gdzie odwiedzał zakonnych współbraci, cudem uniknął śmierci, kiedy podczas kąpieli morskiej na Florydzie nagle zaczął tonąć. Bohaterska postawa ks. Krzysztofa Bugno SDS, który rzucił się na ratunek do oceanu oraz błyskawiczna pomoc medyczna uratowały życie ks. Tadeusza.

Kolejne lata w Bagnie były czasem powolnego procesu nasilania się problemów zdrowotnych ks. Tadeusza. W 2015 roku świętował jeszcze jubileusz 40-lecia złożenia profesji zakonnej. We wrześniu tego roku nagle pogorszył się jego stan zdrowia. Nie mógł już czytać, dlatego otrzymał dyspensę od odmawiania Liturgii Godzin oraz zmuszony był zrezygnować z prowadzenia zajęć dydaktycznych w seminarium. Był to czas zmagania się z nasilającymi się problemami zdrowotnymi, które na pewien czas dość znacznie ograniczyły jego możliwość poruszania się w obrębie budynku klasztornego w Bagnie.

Ks. Tadeusz miał świadomość swoich problemów zdrowotnych i powoli przygotowywał się do przejścia do domu opieki „Salwator Park” w Mikołowie, gdzie współbracia starsi i chorzy są otoczeni całodobową troską i opieką me-

dyczną. Jego życzeniem było świętowanie jubileuszu 40-lecia kapłaństwa wraz ze współbraćmi w Bagnie, dnia 17 czerwca 2021 roku. Tydzień później, dnia 24 czerwca pożegnał się z Bagnem i udał się do Mikołowa. Ostatni rok był bardzo trudny dla ks. Tadeusza z powodu nasilających się objawów chorobowych, które mocno ograniczały jego egzystencję. Zakończył swoją pielgrzymkę życiową w uroczystość Świętych Apostołów Piotra i Pawła, dn. 29 czerwca 2022 roku, w wieku 82 lat, w 48. roku życia zakonnego i 42. roku kapłaństwa.

Ks. dr Tadeusz Koncewicz był także członkiem Stowarzyszenia Biblistów Polskich (SBP 179), aktywnie uczestniczył w zjazdach i sesjach biblijnych i angażował się w rozwój polskiej biblistyki. Dla wielu pokoleń pozostanie pasjonatem Pisma Świętego, który dzielił się podczas wykładów swoją ogromną wiedzą i zachwytem nad Słowem Bożym. Można było uczyć się od niego konsekwencji w realizacji zamierzonych celów, ale także ciepła i serdeczności oraz humoru, którym ubogacał swoje otoczenie. Był przykładem kapłana, umiejętnie łączącego posługę duszpasterza parafialnego z pasją naukowca i wykładowcy. Zarówno dla starszych zakonników, jak i najmłodszych nowicjuszy i kleryków był przykładem pokornego kapłana i zakonnika. Zawsze uśmiechnięty i życzliwie witający współbraci oraz spotykanych ludzi – tak wspominali go ci, którzy znali go osobiście. Na swoim obrazku prymicyjnym wypisał słowa zaczerpnięte z Księgi Liczb: „Niech Bóg rozpromieni oblicze swe nad tobą i niech ci błogosławi” (por. Lb 6,25-27). Przesłaniu zawartemu w tych słowach pozostał wierny do końca życia.

Ostatnie pożegnanie ks. dr Tadeusza Koncewicza odbyło się dnia 4 lipca 2022 roku w kościele parafialnym w Bagnie, gdzie spędził wiele lat jako duszpasterz, wykładowca i wychowawca. Po zakończonej mszy świętej ciało Zmarłego Kapłana zostało złożone w grobowcu zakonnym na przykościelnym cmentarzu. Spoczął pośród swoich rodaków z Kresów Wschodnich, którzy podobnie jak on, przybyli do Polski po II wojnie światowej.

Ks. dr Marcin Chrostowski, SBP 359

Źródła:

1. I. Kielbasa, *Śp. Ks. Tadeusz Koncewicz SDS (1940-2022)*, Archiwum Prowincji Polskiej Towarzystwa Boskiego Zbawiciela (Facebook): <https://www.facebook.com/ArchiwumSDS> (dostęp: 9 VII 2022) (tekst wykorzystany za zgodą Autora).
2. Zeszyty Naukowe Stowarzyszenia Biblistów Polskich 17-18 (2020-2021) nr 17-18, s. 131-132.